

Елин Пелин

Гиго

Не е село като село наше село,
ами свраче гнездо укътано, та се невидело,
като пара у кесия, скрито у търница,
не ти требе човек да си, ами пуста птица.
Търница в дълбока падина,
а падина, като дипла у Стара планина.
Посред село река тече, като бистра сълза,
ту у вирче спре се, ту зашуми и забърза.
У реката мренка риба си играе
и у село какво става не сака да знае.
Над реката мостче каменно от старо време,
а до него гнила върба над водата дреме
и сънува младини минали,
моми, момци край нея играли.
По там черковата, къщата на попа,
а до тех кръчмата „Три весели шопа“.
После къщата на Гиго сиромашка,
а пред нея вързано магаре –
тъжно гледа и маха опашка.
На глава му скъсано юларче,
на гърба му дървено самарче.
Пред вратата Гиго нещо стега –
днес от село сиромаш ще бега.
– Гиго бре, къде че одиш, стой си тука! –
плаче му сърцето, като ковач чука.
От очи му сини дълбоки герани,
сълзи едри капят и нижат гердани.
Бисерни гердани от сърце и душа –
за чии гърди млади, за чия бела гуша?
За Пена са брани три години пусти
и лени на огън в гърдите чевръсти.
За Пена Попова – фиданка лескова...
А сега се сипят по земята черна,
дека се стъпкаха на любов неверна
думите любовни, думите лъжовни,
та вечно да никнат тук гъби отровни.

Събра Гиго всичко в шарена торбица,
някога тъкана от майка-старица,
па влезе със болка в стаята-кутийка,
къде е порасъл, дете беднотийка,

на земята гола, с коравия залък,
но пъргав и весел, като сърднак малък.
Пред куната стара запре се, почака,
прекръсти се кротко и пак се разплака.
И шептом зачете молитва гореща,
та божията майка разплака насреща:
– Исусова майко, никого си немам,
подкрепи ме в тоя нов път, що поемам,
и прости на Пенка, що ми е казала.
На сърце си она мене е имала,
но я съм сираче, нищичко си немам,
какво че да правим, ако я вземем?
Право е да кажи: „Гиго, я те нечем,
обичам те много, но за смех съм вечем,
тражи си късмето, я мойо че тражим...“
Това като рече, па я що да кажем?
Е, в село не мога вече да живея
и близо до нея да мисля за нея –
по-добре да ида некъде далеко,
на сърцето нейно по ще да е леко!
Помоли се Гиго. Иконата блесна
със кротка усмивка и милост небесна.
На Гиго се стори, че майката света
положи ръка си на глава му клета,
и пошепна думи, пълни със утеха,
те душа му страдна със благодост облеха.

Повайка се Гиго, па влезе във пруста,
тамо бе положен на поличка пуста
кавала му чуден, другаря му верен
във радост и в мъка и при труда черен.
Понечи да свири, па го погледна:
– Е, наближи, братко, разделя последна,
прощавай другарю, нема вече Пенка,
нема вече за мен хоро и седенка,
нема кого вече твоя глас да слади,
нема кой да слуша въздишките млади!
Прощавай! Я нема вече да засвирия.
Нема вече сърце, кое с теб да дирия...

И счупи кавала Гиго на парчета,
и всичко нареди пред куната света...

Па излезе, яхна магарето сиво,
и у това време кално, дъжделиво,
тръгна край реката мълчаливо, тайно.
И замина Гиго. Накъде? – Незнайно.

КРАЙ

© Елин Пелин

Източник: Словото
Набиране: Георги Величков

Публикация:

Елин Пелин. Събрани съчинения в шест тома, том трети
„Български писател“, С. 1977.
Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5594>]